

44/45

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

26 10 52 J. 454/50.

AB 2★1046

DIARIE Nr 24651

K. LANTBRUKSSTYRELSEN

27 NOV. 1944

10 1 52 J. 16/50.

INKOM TILL LANTBRUKS-
NÄMNDEN I STOCKHOLM
den 1/6 51. J. 143/51.

AB. 2-1046

Förslag
till

Stadsberga-Noderårds torrlägningsföretag
Stadsberga-Västerårs torrlägningsföretag
Alfsta-Blåås torrlägningsföretag

i Östertorps och Västerhaninge socknar
och Stockholms län.

Utfärdat vid en enligt vattenlagen

år 1914 av

Lils Rieberg

Statens lantbruksingenjör.

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD

Fastighet	Registrernummer	Mantal	Ägares namn	Sökande	Ej sökande	Värde		Värde		Förbätt-		Deltager i kostnaden							
						före företaget	öre	före företaget	öre	rings- värde	kr.	öre	med pro- cent	för torr- läggningen med		för förrätt- ningen med			
														kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre
<u>Stadsberg - Ndegårds boplägningsföretag</u>																			
<u>Österbarninge socken</u>																			
Stadsberg	2 ¹⁰	5/32	Anna Larsson	11,5 ha	1	537	60	2035	20	1497	60	51.88	1452	64	67	50	l		
"	2 ¹⁶	7/32	Otto Persson	16 ha	1	697	60	2086	40	1388	80	48.12	1347	36	62	60	l		
Summan						1235	20	4121	60	2886	40	100.00	2800	-	130	10			
															140	10			
<u>Stadsberg - Västergårds boplägningsföretag</u>																			
<u>Österbarninge socken</u>																			
Stadsberg	2 ¹⁶	7/32	Otto Persson	16 ha	1	220	-	240	-	20	-	0.45	15	03	0	70	l		
"	2 ¹⁵	5/32	Anna Larsson	11,5 ha	1	1022	40	1217	60	195	20	4.41	147	29	6	85	l		
"	1 ¹¹	1/12	"	"	1	684	80	1056	-	371	20	8.39	280	23	13	02	l		
"	5 ¹		Otto Persson	"	1	734	40	1344	-	609	60	13.78	460	25	21	39	l		
"	1 ⁸	25/48	E. A. Pettersson	12,5 ha	1	2811	20	5416	-	2604	80	58.87	1966	26	91	37	l		
"	4 ³	27/32	Herman Meeths	22,4 ha	1	272	-	560	-	288	-	6.51	217	43	10	10	l		
<u>Västerbarninge socken</u>																			
Alfsh	5 ¹		"	"	1	576	-	912	-	336	-	7.59	253	51	11	78	l		
Summan						6320	80	10745	60	4424	80	100.00	3340	-	155	21			
<u>Alfsh - Blisth boplägningsföretag</u>																			
<u>Österbarninge socken</u>																			
Blisth	4 ¹	1	Herman Meeths	22,4 ha	1	2723	20	3408	-	684	80	6.03	434	16	20	17	l		
<u>Västerbarninge socken</u>																			
Alfsh	5 ¹		"	"	1	13604	80	24268	80	10664	-	93.97	6765	84	314	35	l		
Summan						16328	-	27676	80	11348	80	100.00	7400	-	334	52			

U t l å t a n d e

Synemännens utlåtande rörande

förbättrad utdikning av årenne avdiknings

områden omfattande mark tillhörande

Stadsberga i Österhaninge socken samt

Alfsta och Blista i Västerhaninge soc-

ken och Stockholms län, avgivet vid så-

dan syneförrättning som omförmåles i

vattenlagen 10 kap. 32 och följande para-

grafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområden äro belägna omkring

2.5 km. söder om Österhaninge kyrka. Å bifogade översikts-

karta hava avdikningsområdena markerats med gul färg var-

jämte även nederbördsområdenas yttergränser markerats med en

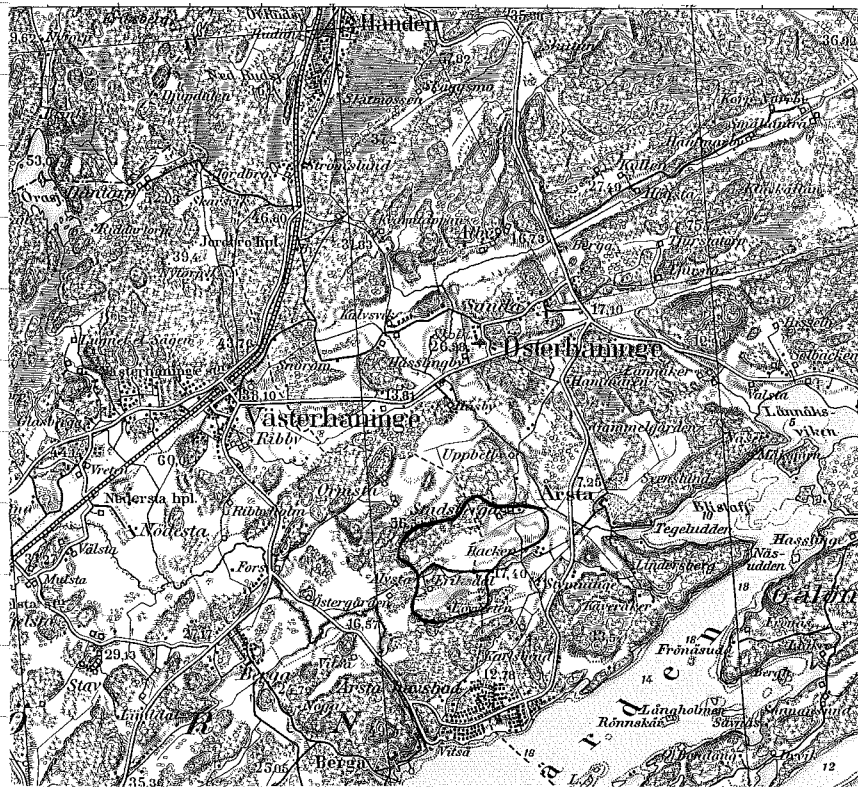
blå linje. Avdikningsområdena utgöras av endast odlad jord

och omfatta en areal av sammanlagt 26,86 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdena tillhöra ej något nämgivet

vattensystem. De ligga mellan de enligt Kungl. Kungörelsen

den 13 april 1922 med n:ris 62 och 63 betecknade nederbörds-
områdena.

Förordnande.

Genom länsstyrelsens förordnande^{n/} av den 16
november 1943 och den 19 november 1943 erhöll undertecknad
i uppdrag att handlägga förenämnda förrättning och har på
grund härav och i anslutning till förrättnings sökandenas
vid undersökningen framställda yrkanden föreliggande plan
för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att förrättningen skall upp-
delas i tre samfälligheter eller företag, vilka samtliga skola
betraktas som dikning. Jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 §
vattenlagen skola företagen benämnas Stadsberga-Nedergårds torr-
läsningsföretag, Stadsberga-Västergårds torrlägningsföretag
samt Alfsta-Blista torrlägningsföretag.

Hinder mot företagen.

Företagen beröra ej något av de förhållanden,
som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller före-

tagens utförande har icke något hinder blivit anmält och har
något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Sökandena äga all i företagen ingående mark.

Samfälligheternas omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i samfälligheterna ingående vattenskadade mar-
ken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig
beskrivning häröver upprättats. För samfälligheternas torr-
läggning föreslås upptagande av de avlopp, vilka å kartan be-
tecknats dels med bokstäver dels med tvenne jämnlöpande röda
linjer för öppen ledning och en tjockare röd linje för täckt
ledning.

Broar.

I kostnadsförslaget har upptagits det antal bro-
ar, som skola ombyggas på grund av företagens utförande.
Kostnaden för broarnas ombyggnad har inräknats i respektive
företags torrlägningskostnad. Broarna skola ombyggas på sätt
särskild förslagsritning utvisar.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt
för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan
i respektive avlopp, hava de olika avdikningsområdena blivit

kartlagda och nätavvägda samt begränsade medels en kurva belägen på full torrläggningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall. Företaget omfattar endast åker och har densamma betecknats med gul färg. Blå siffror angiva markens höjdläge över förrättnings jämförelseplan.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas har ägoegradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom borrning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden (bil. H). För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än full torrläggningshöjd över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts

hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som är belägen på sådant avstånd från avloppen att för dess torrläggning erfordras kostnad för upptagande av fler avlopp än de i dessa samfälligheter föreslagna har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställts. Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ägofigurer i kolumn 13 av värderingslängden.

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppen, samt erhålles

genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som beror på respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinnehåll beräknade och införda.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppens utvidgning föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd upprättats (bil. I).

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjor-

da uttalande att sådan skall utgå, varför särskild ersättningslängd (bil. I) häröver upprättats och omfattar denna såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarna äro upplagda eller om vallarna bortföras, ersättning för det arbete som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet att hålla vallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant

anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning hava särskilda tabeller häröver upprättats, vilka bilagts detta utlåtande (bil. K), varför här hänvisas till nämnda handlingar. För rättningen har uppdelats i 3 företag, vilka vardera betraktats som en avdelning. I tabellerna har angivits att samtliga delägare äro sökande till företagen. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av företagen uppkommande jordförbättring.

Synekostnaderna skola förskjutas av intressenterna och förfalla till betalning omedelbart. För kostnadernas slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola nog bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall berg, varå fixpunkt utsatts, sprängas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synmännen skäligt medgiva tillstånd till företagets utförande.

Företagen skola, om någon deltagare önskar fullborda desamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och få börjas efter den 1 september 1944 och skola vara fullbordade före den 1 november 1948. Hava arbetena inom respektive företag icke bragts till slut inom föreskriven tid vare frågan om det icke färdiga företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom arbetenas inställan-

de synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med arbetenas fullbordande på högst tio år.

Då ingen deltagare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen komma arbetena att utföras gemensamt.

Deltagarna hava beslutat att för samtliga 3 företag välja en styrelse.

Val av styrelse skall anmälas till länsstyrelsen. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till länsstyrelsen. Jämlikt vattenlagen 3 kap. 21 är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen må ej arbete å ammans mark verkställas eller åtgärd till förfång för amman vidtagas.

Dikesjorden.

Inom Stadsberga-Nedergårds och Stadsberga-Västergårds torrlägningsföretag skall den ur avloppen upptagna jordmassan såväl vid deras första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen

dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsyrning.

Sedan arbetet inom de olika företagen bliva färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande statens lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

För vardera av företagen gäller att de inom desamma föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som inom
gäller/
respektive företag för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning av de öppna diken skall iakt-

tagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angiv-
na höjdläget.

Underhållet av de nyuppförda broarna skall be-

kostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen

eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vatt-

nets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas och skall

därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgä-

görande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den

skada, som förorsakas genom betande kreatures eventuella nedtramp-

ning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna

skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtramp-

ning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej be-

traktas som underhållskostnad.

Avrinning.

Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet

har maximiavrinningen beräknats till 150 liter pr. sek. och km²

och medelavrinningen till 15 liter pr. sek. och km².

Beträffande de särskilda företagen gälla:

Stadsberga-Nedergårds torrlägningsföretag

För denna samfällighet föreskrives upptagandet

av avloppet A.B.

Nederbördsområdet har uttagits dels genom be-

siltning å marken dels med tillhjälp av ovannämnda översikts-

karta och har beräknats till 1.9 km².

Maximiavrinningen skulle sålunda bliva 0.28

m³/sek. och medelavrinningen 0.028 m³/sek.

För sträckan 0-1 föreskrives täckt ledning av

21" cementrör i lutning 4.0:1000. Vid in- och utlopp in-

lägges s.k. trumöga. Rörledningen skall täckas av ett minst

0.60 meter tjockt jordlager.

Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att för-

bättras genom samfällighetens torrläggning omfattar en areal

av sammanlagt 2,65 hektar.

Dess blivande värde utgör 4.121,60 kronor

" nuvarande " " 1.235,20 "

Förbättringsvärde sålunda 2.886,40 "

Vattendomstolsavgift.

Då vattendomstolsavgiften ej skulle uppgå till 10:- kronor behöver någon avgift ej erläggas för detta företag.

Stadsberga-Västergårds torrlägningsföretag.

För denna samfällighet föreskrives upptagandet av huvudavloppet C-D.

Nederbördsområdet för detta företag är obetydligt mindre än för Stadsberga-Nedergårds torrlägningsföretag.

Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom samfällighetens torrläggning omfattar en areal av sammanlagt 6,80 hektar.

Dess blivande värde utgör 10.745,60 kronor

" nuvarande " " 6.320,80 "

Förbättringsvärde sålunda 4.424,80 "

Vattendomstolsavgift.

Då vattendomstolsavgiften ej skulle uppgå till 10:- kronor behöver någon avgift ej erläggas för detta företag.

Alfsta-Blista torrlägningsföretag.

För denna samfällighet föreskrives upptagande av

avloppet E-F.

Nederbördsområdet har uttagits dels genom besiktning å marken dels med tillhjälp av ovannämnda översiktskarta och har beräknats till

vid punkt 16+32	0.60 km ²
" " 19+96	0.30 "
" " 22	0.05 "
" " 23+58	0.02 "

Maximi- och medelvattenmängderna skulle sålunda

bliva

	Max.	Medel
vid punkt 16+32	0.09 m ³ /sek.	0.009 m ³ /sek.
" " 19+96	0.045 "	0.005 "
" " 22	7.5 l/sek	0.75 l/sek.
" " 23+58	3 "	0.30 "

För sträckan 13+8-16+32 föreskrives täckt ledning av 15" cementrör i lutning 2.0:1000, för sträckan 16+32-19+96 12" cementrör i lutning 1.5:1000, för sträckan 19+96-21+3 9" cementrör i lutning 1.5:1000, för sträckan 21+3-22 6" cementrör i lutning 2.5:1000 och för sträckan

22-23+58 4" cementrör i lutning 2.5:1000.

Vid punkt 13+8 inlägges s.k. trumöga och vid punkt F anordnas intagsbrunn varjämte ledningen förses med inspektionsbrunn med läge i plan och profil som förslagsritningen utvisar.

Den täckta ledningen skall täckas av ett minst 0.60 meter tjockt jordlager.

För såväl inspektions- som intagsbrunnar finnas särskilda förslagsritningar upprättade.

Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt 17,41 hektar.

Dess blivande värde utgör	27 676,80
	~~11 348,80~~ kronor

" nuvarande " "	16.328:-	"
-----------------	----------	---

Förbättringsvärde sålunda	11 348,80	
	7.200:-	"

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till länsstyrelsen erläggas en avgift av 1,50 kronor för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 7.200 kronor skall till länsstyrelsen erläggas ett belopp av 10,50 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestä-

melse tillställas länsstyrelsen. Vattendomstolsavgiften skall erläggas så snart utlåtande§ vunnit laga kraft.

För båda företagen gälla:

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden besvär inlämnats till vattendomstolen.

Årsta den 16 juni 1944

E. Eriksson
Statens lantbruksingenjör.

E. Eriksson

M. M. M. M.

Biträdande gode män.

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap. 85 § vattenlagen föreskrivna tid hos vattendomstolen anförda över den syneförrättning, vid vilken förestående utlåtande avgivits; betygar Stockholm i Österbygdens vattendomstols kansli den 12 oktober 1944.

Ex officio:

364/46

32788

DIARIE Nr
K. LANDBRUKSSTYRELSEN

30 DEC 1947

R a p p o r t

över verkställd avsyning av torrläggningsföretag enligt förordnande av Kungl. Landbrukstyrelsen 338/46.

Företagets namn Stadsberga-Nedergård torrläggningsföretag, Stadsberga- Västergård torrläggningsföretag och Alfsta-Blista torrläggningsföretag i Österhanlinge socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 15 december 1945
Bidrag från statens avdikningsanslag 5.840:-
Lån från statens avdikningslånefond 8.120:-
Kontrakt antaget den 18 juni 1946
Förtroendemannaför företaget H. Fröstad, Årsta, Österhanlinge.

Alfsta-Blista torrläggningsföretag har vid avsyning av förste assistent B. Almgren den 14 december 1946 befunnits vara utfört enligt den fastställda arbetsplanen.

Avsyning av Stadsberga-Nedergård torrläggningsföretag och Stadsberga-Västergård torrläggningsföretag verkställdes av assistent I. Larsson den 5 augusti 1947 och befanns därvid att hela sträckan 1-11+25 utförts som täckt ledning med de dimensioner och bottenlutningar som framgå av nedanstående tabell.

N.O.	q _{max} 1 pr. sek/har	Q _{max} 1 pr./sek
vid 0	190 har	1.5
" 5+78	177 "	1.5
" 10+33	128 "	1.5
" 11+25	70 "	1.5
Sträckan 0-1	24" cementrör, bottenlutning 2.2:1000	
" 1-2	24" "	3.4:1000
" 2-4+50	18" "	9.6:1000
" 4+50-5+15	18" "	13:1000

Sträckan 5+15-5+80	18"	cementrör, bottenlutning	7.6:1000
" 5+80-6+70	21"	"	4.2:1000
" 6+70-7+64	21"	"	3.8:1000
" 7+64-8+87	21"	"	4.0:1000
" 8+87-9+69	21"	"	4.7:1000
" 9+69-10+33	18"	"	12:1000
" 10+33-11+25	12"	"	13.7:1000

Inspektionsbrunnar hava utförts vid

1,2,4+50, 5+15, 5+80, 6+70, 7+64, 8+87, 9+69, 10+33,
trumöga vid 11+25 och stensättning vid 0.

De vidtagna åtgärderna utgöra en förbättring av planen
för företaget.

Kostnaden har därigenom blivit större än den kostnad
som beräknats vid arbetsplanens fastställande.

Ändringarna hava införts med grönt å såväl plan- som
profilritningarna.

Företagen tillstyrkas till godkännande.

Sandberg Stockholm den 20 december 1947

Carl O. Sandberg
Lantbruksingenjör i Stockholms län.

Ingemar Sandberg